

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕЖДУНАРОДНЫХ ОТНОШЕНИЙ
Кафедра востоковедения**

Фокина
Валерия Александровна

**ВОЗНИКНОВЕНИЕ И РАЗВИТИЕ АРХИТЕКТУРНЫХ ФОРМ
МЕЧЕТЕЙ (VII – НАЧАЛО XXI ВВ.)**

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат
искусствоведения,
доцент
Е.Ф. Шунейко

Допущена к защите
«__» 2023 г.
канд. ист. наук, доцент В.Р. Боровой

Минск, 2023

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 61 страница, 26 использованных источников.

КУЛЬТОВАЯ АРХИТЕКТУРА, МЕЧЕТИ, ИСЛАМ, АЛЬ-АКСА, ИСЛАМСКАЯ АРХИТЕКТУРА

Объект исследования: особый характер взаимосвязи ислама и культовой архитектуры в арабском мире.

Предмет: особенности эволюции конкретных культовых сооружений исламской архитектуры под влиянием ислама.

Цель работы: определить характер развития особенностей культовой исламской архитектуры на примерах мечетей в арабских странах VII- начала XXI вв.

Методы и подходы исследования: системный, исторический, сравнительный, описательный.

В дипломной работе предпринята попытка исследования специфики эволюции особенностей культовой исламской архитектуры на примере конкретных мечетей.

Новизна данной работы заключается в разработке и применении комплексного анализа особенностей этих культовых сооружений. Также проведён анализ исторического и культурного контекста, осуществлена попытка систематизировать характер влияния ислама на мечети и их развитие. Представлены переводы фрагментов из различных работ по данной теме. Результаты данного исследования могут использоваться на занятиях по культуре и архитектуре арабских стран.

Автор подтверждает достоверность материалов и результатов дипломной работы, а также самостоятельность ее выполнения.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 61 старонка, 26 выкарыстанных крыніц.

КУЛЬТАВАЯ АРХІТЭКТУРА, МЯЧЭЦІ, ІСЛАМ, АЛЬ-АКСА, ІСЛАМСКАЯ АРХІТЭКТУРА

Аб'ект: асаблівы харктор узаемасувязі ісламу і культавай архітэктуре ў арабскім свеце.

Прадмет: асаблівасці эвалюцыі канкрэтных культавых збудаванняў ісламскай архітэктуре пад упрыгожваннем ісламу.

Мэта работы: вызначыць харктор развіцця асаблівасцей культавай ісламской архітэктуре на прыкладах мячэцяў у арабскіх краінах VII-пачатку XXI стст.

Метады даследавання: сістэмны, гістарычны, парапенальны, апісальны.

У дыпломнай працы зроблена спроба даследавання спецыфікі эвалюцыі асаблівасцяў культавай ісламской архітэктуре на прыкладзе канкрэтных мячэцяў.

Навізна дадзенай працы складаецца ў разработцы і ўжыванні комплекснага аналізу асаблівасцей гэтых культавых збудаванняў. Таксама праведзены аналіз гістарычнага і культурнага канцэкту, ажыщёўлена спроба сістэматызаваць харктор упрыгожвання ісламу на мячэці і іх развіццё. Прадстаўлены пераклады фрагментаў з розных работ па гэтай тэме. Вынікі дадзенага даследавання могуць выкарыстоўвацца на занятках па культуры і архітэктуре арабскіх краін.

Аўтар пацвярджае дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай працы, а таксама самастойнасць яе выканання.

ABSTRACT

Thesis: 61 pages, 26 sources.

CULT ARCHITECTURE, MOSQUES, ISLAM, AL-AKSA, ISALMIC ARCHITECTURE

Object: the Special Nature of the Relationship between Islam and Religious Architecture in the Arab World.

Subject: the peculiarities of the evolution of specific religious buildings of Islamic architecture under the influence of Islam.

Objective: to determine the nature of the development of features of religious Islamic architecture on the examples of mosques in the Arab countries of the VII-early XXI centuries.

Methods and approaches: system, historical, comparative and descriptive approaches.

The thesis is an attempt to study the specifics of the evolution of the features of Islamic religious architecture on the example of specific mosques.

The novelty of this work lies in the development and application of a comprehensive analysis of the features of these very religious buildings. Also, the analysis of historical and cultural context is carried out, the attempt to systematize the nature of the influence of Islam on the mosques and their development is made. Translations of excerpts from various works on this topic are presented. The results of this study may be used in lessons on Arab culture and architecture.

The author confirms the reliability of materials and results of the thesis, as well as the authors' independence.